

Sygn. akt *III AUa 74/15*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 października 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSA Jolanta Cierpiał (spr.)

Sędziowie: SSA Ewa Cyran

SSA Marta Sawińska

Protokolant: insp.ds.biurowości Agnieszka Perkowicz

po rozpoznaniu w dniu 7 października 2015 r. w Poznaniu

sprawy **Z. Ż.**

przeciwko **Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P.**

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji **Z. Ż.**

od wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 12 listopada 2014 r. sygn. akt VII U 868/13

oddala apelację.

SSA Marta Sawińska	SSA Jolanta Cierpiał	SSA Ewa Cyran
--------------------	----------------------	---------------

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29 stycznia 2013 r., nr (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. odmówił **Z. Ż.** przywrócenia prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł **Z. Ż.**.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z dnia 12 listopada 2014 r., wydanym w sprawie o sygn. VII U 868/13, Sąd Okręgowy w Poznaniu, Wydział VII Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie **Z. Ż.** od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. z dnia 29 stycznia 2013 r., nr (...).

Podstawę rozstrzygnięcia Sądu Okręgowego stanowiły następujące ustalenia i rozważania:

Odwołujący Z. Ż. w chwili rozpoznawania sprawy przez Sąd I instancji miał (...) lat. Z wykształcenia jest technikiem melioracji. Ostatnio pracował jako zaopatrzeniowiec.

Sąd Okręgowy ustalił, że w okresie od 30 września 1997 r. do 31 grudnia 1997 r. odwołujący był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, a od 1 stycznia 1998 r. pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy w związku z wypadkiem przy pracy, początkowo z tytułu częściowej niezdolności, a od 1 grudnia 1998 r. z tytułu całkowitej niezdolności do dnia 31 grudnia 2004 r. z przyczyn neurologiczno – ortopedycznych. Orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 8 marca 2005 r. Z. Ż. został uznany zdolnym do pracy.

Następnie, w dniu 25 czerwca 2007 r. Z. Ż. wystąpił do organu rentowego z wnioskiem o przyznanie prawa do renty. Lekarz Orzecznik ZUS w dniu 11 lipca 2007 r. rozpoznał u wnioskodawcy niewydolność krążenia mózgowego, zwłaszcza w zakresie układu kręgowo – podstawnego z dyskretnymi zaburzeniami równowagi, szumy uszne, zaburzenia depresyjno – lękowe w wywiadzie, zespół bólowy kręgosłupa bez istotnej dysfunkcji ruchowej oraz torbiel lewego płata tarczycy i na tej podstawie uznał wnioskodawcę za częściowo niezdolnego do pracy z ogólnego stanu zdrowia do września 2009 r., przy czym niezdolność ta powstała przed dniem 30 czerwca 2005 r. Z uwagi na powyższe, decyzją z dnia 30 lipca 2007 r. organ rentowy przyznał Z. Ż. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 1 marca 2007 r. do 31 września 2009 r.

W dniu 14 września 2009 r. Z. Ż. ponowił wniosek o ustalenie prawa do renty na dalszy okres. Lekarz Orzecznik ZUS w dniu 19 stycznia 2010 r. rozpoznał u odwołującego zespół bólowy kręgosłupa lędźwiowego na podłożu zmian zwyrodnieniowych bez upośledzenia sprawności ruchowej oraz dnę moczanową i uznał za zdolnego do pracy. Z. Ż. wniósł sprzeciw od powyższego orzeczenia do Komisji Lekarskiej ZUS, która w dniu 25 lutego 2010 r. podtrzymała powyższe rozpoznanie i oceniła, że odwołujący w prezentowanym stadium zaawansowania dolegliwości, nie jest niezdolny do pracy. Z uwagi na powyższe, decyzją z dnia 4 marca 2010 r. ZUS I Oddział w P. odmówił odwołującemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Od powyższej decyzji ZUS Z. Ż. wywiódł odwołanie do Sądu Okręgowego w Poznaniu, który prawomocnym wyrokiem z dnia 15 czerwca 2011 r., zapadłym w sprawie o sygn. VIII U 816/10, oddalił odwołanie.

Z ustaleń Sądu I instancji wynika ponadto, że w okresie od 9 lutego 2010 r. do 3 marca 2011 r. Z. Ż. był zarejestrowany jako bezrobotny w (...) Urzędzie Pracy w P. oraz że w okresie od 17 lutego 2010 r. do 16 lutego 2011 r. pobierał z tego tytułu zasiłek.

Następnie w dniu 27 stycznia 2011 r. Z. Ż. złożył nowy wniosek o przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. W dniu 7 lipca 2011 r. Lekarz Orzecznik ZUS rozpoznał u wnioskodawcy zespół bólowy kręgosłupa szyjnego i L/S, bóle i zawroty głowy w wywiadzie, jaskrę prostą obu oczu, uchyłkowatość jelita grubego, polipy jelita grubego, dnę moczanową bez istotnych dysfunkcji ruchu i na tej podstawie stwierdził, że Z. Ż. nie jest niezdolny do pracy. W wyniku wniesionego sprzeciwu, Z. Ż. został ponownie poddany badaniu przez Komisję Lekarską ZUS, która w dniu 14 września 2011 r. podtrzymała zasadniczo powyższe rozpoznanie, uzupełniając je o stwierdzenie zawrotów głowy u odwołującego w wywiadzie, niedosłuch obustronny mieszany - słuch socjalnie wydolny i zaburzenia adaptacyjne. Po analizie dokumentacji medycznej i po przeprowadzeniu badania, Komisja Lekarska ZUS nie stwierdziła podstaw do orzekania o długotrwałej niezdolności odwołującego do pracy. Z uwagi na powyższe, decyzją z dnia 13 października 2011 r. organ rentowy odmówił Z. Ż. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy. Z. Ż. nie zgodził się z powyższym rozstrzygnięciem i zaskarżył powyższą decyzję ZUS z dnia 13 października 2011 r. do Sądu Okręgowego w Poznaniu. Prawomocnym wyrokiem z dnia 6 lutego 2013 r., zapadłym w sprawie o sygn. VIII U 4177/11, Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił odwołanie ubezpieczonego. Podstawą rozstrzygnięcia były wnioski płynące z opinii biegłych lekarzy sądowych z dnia 17 i 22 maja 2012 r. oraz z dnia 4 czerwca 2012 r., uzupełnionych w opinii z dnia 14 grudnia 2012 r. – biegli rozpoznali wówczas u odwołującego naciśnienie wewnątrzgałkowe obu oczu, nadwzroczność obu oczu z nieźornością w oku prawym, zespół bólowy szyjny i lędźwiowy u osoby ze zmianami zwyrodnieniowo – dyskopatycznymi kręgosłupa szyjnego i lędźwiowo – krzyżowego, naczyniopochodne bóle i zawroty głowy, dnę moczanową bez dysfunkcji stawów obwodowych, polip esicy, uchyłkowatość jelita grubego, prawostronny niedosłuch

średniego i lewostronny lekkiego stopnia, szумы uszne, pourazowe skrzywienie przegrody nosa, łagodne nadciśnienie tętnicze. Biegli zgodnie stwierdzili, że odwołujący nie jest niezdolny do pracy.

Następnie pismem z dnia 21 listopada 2012 r. Z. Ż. wystąpił z wnioskiem o przyznanie mu prawa do renty w związku z pogorszeniem stanu zdrowia. W dniu 11 stycznia 2013 r. odwołujący został zbadany przez Lekarza Orzecznika ZUS, który rozpoznał u wnioskodawcy zmiany zwyrodnieniowo – zniekształcające kręgosłupa w odcinku lędźwiowo – krzyżowym z przewlekłą radikulopatią prawostronną, niedowład nerwu strzałkowego prawego, zespół bólowy kręgosłupa szyjnego na tle zmian zwyrodnieniowo – zniekształcających, stan po złamaniu nasady dalszej kości promieniowej lewej w trakcie usprawniania kończyny. Lekarz Orzecznik stwierdził ograniczenie ruchomości nadgarstka lewego i osłabienie siły chwytu ręki lewej i ocenił, że odwołujący wymaga dalszego leczenia i usprawniania, stąd orzekł wobec niego częściową niezdolność do pracy od daty wniosku na okres 6 miesięcy. W oparciu o powyższe orzeczenie, w braku sprzeciwu odwołującego, ZUS I Oddział w P. w dniu 29 stycznia 2013 r. wydał zaskarżoną w niniejszym postępowaniu, decyzję, odmawiającą odwołującemu prawa do renty, albowiem niezdolność Z. Ż. do pracy powstała po upływie 18 miesięcy od daty ustania poprzednich świadczeń rentowych.

Sąd Okręgowy wskazał, że u Z. Ż. rozpoznaje się zaburzenia przepływu przez tętnicę kręgową prawą, małe zmiany zwyrodnieniowo – dyskopatyczne kręgosłupa, małą skoliozę idiopatyczną piersiowa w prawo, złamanie końca dalszego kości promieniowej lewej w miejscu typowym, złamanie wyrostka rylcowatego kości łokciowej lewej w 2012 r., małe zmiany zwyrodnieniowe stawów kolanowych, uszkodzenia nerwu strzałkowego prawego w wywiadzie, małe płaskostopie, jaskrę obu oczu – do obserwacji, nadwzroczność obu oczu, uchyłkowatość jelita grubego, przewlekłe zapalenie błony śluzowej krtani, szумы uszne, niedosłuch prawostronny średniego i lewostronny małego stopnia – słuch socjalnie wydolny. Jednocześnie Sąd Okręgowy ustalił, iż Z. Ż. w związku z powyższymi dolegliwościami nie jest obecnie ani nie był przed dniem 31 marca 2011 r., ani przed dniem 16 sierpnia 2012 r. osobą niezdolną do pracy. Dla prawidłowej oceny stanu zdrowia odwołującego w aspekcie niezdolności do pracy, Sąd I instancji przeprowadził dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych. Biegli ortopeda, reumatolog i neurolog wskazali, że u odwołującego występuje ogólna dobra sprawność ruchowa i brak objawów korzeniowych. Zaburzenia przepływu krwi tętnic dogłowych nie mają wpływu hemodynamicznego na krążenie mózgowe i nie powodują jego niedomogi. Przebyte i wygojone złamanie nasady dalszej obu kości przedramienia lewego, powoduje obecnie nieduże zaburzenia ruchowe stawu łokciowego, nadgarstkowego i palców ręki z niedużym ograniczeniem zdolności chwytnej. Małe zmiany zwyrodnieniowe stawów kolanowych nie ograniczają sprawności kończyn dolnych. Reasumując, z przyczyn ortopedycznych i neurologicznych, brak jest niezdolności odwołującego do pracy. Biegły gastroenterolog ocenił natomiast, że dolegliwości ze strony przewodu pokarmowego mają charakter czynnościowy, zaś choroba uchyłkowa jelita grubego nie ma istotnego wpływu na stan ogólny odwołującego i funkcje trawienne, z uwagi na co z przyczyn gastroenterologicznych brak jest podstaw do orzekania niezdolności do pracy. Również z powodów okulistycznych i laryngologicznych odwołujący nie jest niezdolny do pracy. Funkcja wzroku jest zachowana, a słuch jest wydolny socjalnie. Podsumowując, Sąd Okręgowy wskazał, iż w łącznej i zgodnej opinii całego zespołu biegłych lekarzy sądowych u Z. Ż. nie zachodzi aktualnie ani nie zachodziła przed dniem 16 sierpnia 2012 r. (tj. w ciągu 18 miesięcy od daty ustania prawa do zasiłku dla bezrobotnych) niezdolność do pracy.

W piśmie z dnia 22 kwietnia 2014 r. Z. Ż. zakwestionował opinię medyczną biegłych lekarzy sądowych, zarzucając im ustalenie nieprawdy poprzez pobieżność badania przedmiotowego i pominięcie wyników badań, w tym badania MR odcinka szyjnego i lędźwiowego kręgosłupa oraz wniosł o powołanie innego zespołu biegłych specjalistów.

W opinii uzupełniającej z dnia 28 kwietnia 2014 r. biegli wskazali, że nie są zobligowani do podzielenia opinii lekarzy leczących odwołującego - opinie opracowują na podstawie własnego doświadczenia medycznego i orzeczniczego, nadto wyników osobistego badania wnioskodawcy i własnej analizy wyników badań. Biegli wskazali ponadto, że był im znany wynik badania MR z sierpnia 2013 r., albowiem znajdował się on w aktach sprawy, na str. 63, a jedynie nie odnieśli się do niego w treści opinii. Wynik badania MR z dnia 18 listopada 2013 r. jest zaś dokumentem nowym w sprawie, nieznanym w biegłym, jednakże nie wnoszącym niczego nowego do sprawy i nie wpływającym na treść wydanej opinii.

W sprawie stanowisko zajął także biegły sądowy - specjalista z medycyny pracy dr n. med. Jacek Romankow, który podtrzymał zasadniczo poczynione przez zespół biegłych lekarzy rozpoznanie i w opinii z dnia 18 sierpnia 2014 r. ocenił, że Z. Ż. nie jest niezdolny do pracy jako osoba z wykształceniem średnim, która wykazała w przeszłości zróżnicowaną drogę zawodową. Z punktu widzenia medycyny pracy, odwołujący może podejmować pracę na wielu stanowiskach otwartego rynku pracy, np. jako przedstawiciel średniej kadry technicznej, prace biurowo – techniczne, warsztatowe z komponentem fizycznym, zgodnie z zasadami ergonomii i bhp. Deficyty zdrowotne, jakie Z. Ż. posiada, nie powodują niezdolności do pracy.

Z. Ż. nie zakwestionował powyższej opinii medycznej specjalisty medycyny pracy. Na rozprawie w dniu 12 listopada 2014 r. odwołujący podniósł, że gdyby ZUS od razu z uwagi na upływ 18 miesięcy odrzucił jego wniosek, mógłby złożyć nowy wniosek o świadczenie, a biegli przeprowadzili wobec niego badanie po okresie, po którym miał przyznaną rentę, w związku z tym odwołujący podniósł, że biegli nie mogli wypowiadać się co do badania przez ZUS w styczniu 2013 r. Odwołujący nie złożył nowych wniosków dowodowych.

W ocenie Sądu I instancji, sporządzone w niniejszej w sprawie opinie biegłych są przekonujące, obiektywne, logiczne, wewnętrznie spójne i wyczerpujące. Wnioski, będące odpowiedzią na przedstawiony w tezie dowodowej problem, oparte są na wysokim poziomie wiedzy biegłych lekarzy sądowych w dziedzinach, w których się specjalizują oraz na ich pełnym profesjonalizmie w tej materii. Tym samym, wydane w niniejszym postępowaniu opinie Sąd ocenił jako w pełni przydatne dla rozstrzygnięcia sporu. Biegli sądowi w swych rozważaniach nie pominęli żadnej, istotnej z punktu widzenia przedmiotu procesu, okoliczności i uwzględnili całą złożoną do akt przez odwołującego dokumentację medyczną. Fakt, iż wnioski końcowe przedstawione przez biegłych sądowych, były w pełni ze sobą zbieżne i w całości ze sobą korelowały, świadczy w ocenie Sądu Okręgowego o tym, że przedmiotowe opinie zasłużyły na miano wiarygodnych, a co za tym idzie, przydatnych dla potrzeb ustalenia stanu faktycznego sprawy. Tym samym, Sąd I instancji przyjął ustalenia biegłych za własne i oparł swoje rozstrzygnięcie na powyższych opiniach biegłych sądowych.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji uznał odwołanie Z. Ż. za bezzasadne.

Sąd Okręgowy wskazał, iż przedmiotem sporu w sprawie było przywrócenie Z. Ż. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, który sprowadzał się do kwestii ustalenia istnienia niezdolności do pracy w ciągu 18 miesięcy od zaprzestania pobierania renty lub wyczerpania okresu zasiłku dla bezrobotnych. W świetle treści przepisów art. 57 ust. 1 i 2 oraz art. 61 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 tj. ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, renta z tytułu niezdolności do pracy jest świadczeniem długookresowym, przysługującym ubezpieczonemu w razie utraty lub ograniczenia zdolności do pracy zarobkowej, po spełnieniu warunków związanych z ubezpieczeniem – tj. przesłanką przyznania prawa do renty jest zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy powstanie niezdolności do pracy w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12 albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów, zaś przesłanką przywrócenia prawa do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, jest zgodnie z art. 61 ustawy ponowne stanie się niezdolnym do pracy w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty. Zatem odwołujący Z. Ż., który poprzednie świadczenie rentowe pobierał do dnia 30 września 2009 r., zaś okresie od 17 lutego 2010 r. do 16 lutego 2011 r. korzystał z zasiłku dla bezrobotnych, aby spełnić warunki do uzyskania prawa do renty, musiałby wykazać w myśl przepisu art. 61 ustawy ponowne powstanie niezdolności do pracy przed dniem 31 marca 2011 r. (tj. w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty, co nastąpiło w dniu 30 września 2009 r.) lub w myśl przepisu art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy powstanie niezdolności do pracy przed dniem 16 sierpnia 2012 r. (tj. w ciągu 18 miesięcy od ustania okresu korzystania z zasiłku dla bezrobotnych, co nastąpiło w dniu 16 lutego 2011 r.).

Tymczasem prawomocnym wyrokiem z dnia 15 czerwca 2011 r., wydanym w sprawie o sygn. VIII U 816/10, Sąd Okręgowy w Poznaniu oddalił odwołanie Z. Ż. od decyzji ZUS z dnia 4 marca 2010 r., zaś z opinii biegłych sądowych przeprowadzonych w niniejszej sprawie (które potwierdzają wnioski opinii biegłych lekarzy, wydanych uprzednio w sprawach VIII U 816/10 i VIII U 4177/11) wynika, że odwołujący nie był niezdolny do pracy ani przed dniem 31 marca 2011 r., ani przed dniem 16 sierpnia 2012 r., ani nawet nie jest niezdolny do pracy w chwili obecnej. W konsekwencji tak

ustalony przez biegłych sądowych stan zdrowia odwołującego nie daje podstaw do orzeczenia niezdolności do pracy przy uwzględnieniu okresów składkowych i nieskładkowych wskazanych powyżej (tj. przed dniem 31 marca 2011 r. lub przed dniem 16 sierpnia 2012 r.), niezbędnych do spełnienia warunków, wynikających z przepisów art. 57 ust. 1 pkt 3 i art. 61 ustawy.

W konsekwencji Sąd Okręgowy uznał w oparciu o opinie biegłych sądowych, sporządzone w niniejszej sprawie, że odwołujący nie spełnił przesłanki przyznania mu prawa do renty określonej w treści tak art. 57 ust. 1 pkt 3 jak i art. 61 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy uznał odwołanie Z. Ż. za niezasadne i na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz powołanych przepisów prawa materialnego wyrokiem z dnia 12 listopada 2014 r. oddalił je.

Apelację od powyższego wyroku wywiódł odwołujący Z. Ż., zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1. nieodpowiedzenie odwołującemu na pytanie zawarte w odwołaniu o niewypłacenie powodowi pieniędzy za okres od 30 czerwca 2013 r. (tj. daty złożenia wniosku) pomimo przyznania ich przez Lekarza Orzecznika ZUS,
2. przeprowadzenie zbędnych badań lekarskich przedłużających bieg sprawy, które zostały przeprowadzone w dniach 5, 9 i 10 września 2013 r. oraz 28 kwietnia 2014 r., czyli 2 miesiące i 10 miesięcy po końcowej dacie przyznania świadczenia przez Lekarza Orzecznika ZUS (tj. 30 czerwca 2013 r.),
3. nieuwzględnienie argumentów powoda, że biegli sądowi nie badali powoda w dniu 11 stycznia 2013 r., tylko badał go Lekarz Orzecznik ZUS i liczy się stan zdrowotny na ten dzień,
4. nieuwzględnienie argumentów powoda zawartych w odwołaniu.

Wskazując na powyższe zarzuty, apelujący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i uznanie, że wypłata pieniędzy za okres przyznany odwołującemu przez Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 11 stycznia 2013 r. jest mu należna, ewentualnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

W odpowiedzi na apelację organ rentowy wniósł o oddalenie apelacji

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje :

Wniesioną przez odwołującego apelację uznać należy za bezzasadną.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, a zebrany materiał poddał wszechstronnej ocenie z zachowaniem granic swobodnej oceny dowodów, przewidzianej przez art. 233 § 1 k.p.c. W ocenie Sądu Apelacyjnego wszystkie ustalenia faktyczne, dokonane przez Sąd Okręgowy, znajdują oparcie w zgromadzonym materiale dowodowym, który Sąd I instancji właściwie ocenił na podstawie jego wszechstronnego rozważenia, polegającego na rzetelnej, bezstronnej ocenie wyników postępowania i ich prawidłowej interpretacji, przy uwzględnieniu zasad logicznego rozumowania i doświadczenia życiowego. W szczególności w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy słusznie uznał, że sporządzone w niniejszej sprawie opinie biegłych neurologa, reumatologa, okulisty, laryngologa, gastroenterologa oraz ortopedy z dnia 5, 9 i 10 września 2013 r. (k. 64-67 verte), opinia uzupełniająca powyższego zespołu biegłych z dnia 28 kwietnia 2014 r. (k. 80) oraz opinia biegłego specjalisty medycyny pracy z dnia 18 sierpnia 2014 r. (k. 97-98), z których dowód został powołany dla oceny m.in. czy odwołujący całkowicie lub częściowo utracił zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu oraz na jaki okres (czy przed dniem 16 sierpnia 2012 r.), były przydatne do oparcia na nich rozstrzygnięcia. W ocenie Sądu Apelacyjnego, powołani biegli dysponowali niezbędną wiedzą i doświadczeniem zawodowym, a sporządzone przez nich opinie zostały wydane w oparciu o materiał dowodowy zgromadzony w sprawie i nie zawierały niejasności, wewnętrznych sprzeczności ani luk. Biegli w sposób należyty uzasadnili swoje wnioski, a konkluzje opinii są konkretne i przekonujące oraz wynikają z przeprowadzonych przez biegłych czynności (w szczególności badań)

oraz toku rozumowania, z uwagi na co nie sposób zarzucić biegłym popełnienia błędów logicznych przy wydawaniu opinii w niniejszej sprawie.

W konsekwencji Sąd Apelacyjny w pełni podzielił wszelkie ustalenia Sądu I instancji i przyjął je za własne, bez potrzeby ponownego ich przytaczania (w szczególności Sąd Apelacyjny podziela ustalenie Sądu Okręgowego, dokonane w oparciu o opinie powyższych biegłych, iż odwołujący nie był niezdolny do pracy ani przed dniem 31 marca 2011 r., ani przed dniem 16 sierpnia 2012 r., ani nie był niezdolny do pracy w chwili wydania spornej decyzji).

Odnosząc się zaś do podniesionego w apelacji zarzutu przeprowadzenia zbędnych badań lekarskich przedłużających bieg sprawy, które zostały przeprowadzone w dniach 5, 9 i 10 września 2013 r. oraz 28 kwietnia 2014 r., czyli 2 miesiące i 10 miesięcy po końcowej dacie przyznania świadczenia przez Lekarza Orzecznika ZUS (tj. 30 czerwca 2013 r.) oraz zarzutu nieuwzględnienia, że to nie biegli sądowi badali powoda w dniu 11 stycznia 2013 r., wskazać należy, że w postępowaniu sądowym, w sytuacji, gdy zachodzi potrzeba wyjaśnienia okoliczności sprawy wymagających wiadomości specjalnych, konieczne jest przeprowadzenie w postępowaniu sądowym dowodu z opinii biegłego. Powyższy dowód w postępowaniu sądowym **jest jedyną drogą pozyskania koniecznych do rozstrzygnięcia wiadomości specjalnych i nie może być zastąpiony inną czynnością dowodową** (np. przesłuchaniem świadka lub eksperymentem sądowym bez udziału biegłego, dokumentacją medyczną pochodzącą od lekarzy prowadzących ani też orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS lub orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS), zaś sąd orzekający nie jest uprawniony do samodzielnego (bez oparcia się na opinii właściwych biegłych) ustalania okoliczności, dla których wyjaśnienia wymagane jest posiadanie wiadomości specjalnych (do których należy w szczególności wiedza z zakresu medycyny). W niniejszej sprawie, z uwagi na fakt, iż postępowanie dowodowe przed sądem ubezpieczeń społecznych ma charakter weryfikujący ustalenia organu rentowego zawarte w zaskarżonej odwołaniem decyzji, dopuszczenie dowodu z opinii biegłych sądowych neurologa, reumatologa, okulisty, laryngologa, gastroenterologa, ortopedy oraz specjalisty medycyny pracy na okoliczność, czy odwołujący całkowicie lub częściowo utracił zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu oraz na jaki okres (czy przed 16 sierpnia 2012 r.), nastąpiło z urzędu. W wydanych opiniach (k. 64-67 verte, 80 i 97-98) biegli sądowi stwierdzili, że odwołujący nie jest obecnie ani nie był przed dniem 16 sierpnia 2012 r. (tj. w ciągu 18 miesięcy od daty ustania prawa do zasiłku dla bezrobotnych) niezdolny do pracy zarobkowej zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami. Z uwagi na powyższe zarzut przeprowadzenie zbędnych badań lekarskich, przedłużających bieg sprawy, należało uznać za chybiony.

Z uwagi zaś na fakt, iż – jak wskazano powyżej – dowód z opinii biegłego nie może być zastąpiony inną czynnością dowodową (np. orzeczeniem lekarza orzecznika ZUS lub orzeczeniem komisji lekarskiej ZUS), uznać należy, iż apelujący nie mógł skutecznie podważyć wydanych opinii biegłych sądowych przeciwstawianiem im treści orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 11 stycznia 2013 r. Jednocześnie wskazać należy, iż biegli sądowi powołani w niniejszej sprawie ocenili nie tylko aktualny stan zdrowia odwołującego, ale przede wszystkim jego stan zdrowia w okresie przed dniem 16 sierpnia 2012 r., co było istotne dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, gdyż tylko w przypadku stwierdzenia u odwołującego całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy zarobkowej przed tą datą możliwe byłoby na przyznanie mu renty z tego tytułu. Z uwagi na powyższe zarzut nieuwzględnienia, że biegli sądowi nie badali powoda w dniu 11 stycznia 2013 r., tylko badał go lekarz Orzecznik ZUS i liczy się stan zdrowotny na ten dzień, również okazał się chybiony.

Ponadto wskazać należy, iż dowód w postaci opinii biegłych podlega ocenie na podstawie właściwych dla jej przedmiotu kryteriów zgodności z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziomu wiedzy biegłego, podstaw teoretycznych, a także sposobu motywowania oraz stopnia stanowczości wyrażonych we wnioskach (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2000 r., sygn. I CKN 1170/98). Opinia biegłych nie podlega, jak dowód na stwierdzenie faktów, weryfikacji w oparciu o kryterium prawdy i fałszu, lecz poprzez pozytywne lub negatywne uznanie wartości rozumowania zawartego w opinii. Zatem, jeśli opinia biegłego nie zawiera niejasności, wewnętrznych sprzeczności ani luk, oparta została na materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie, biegły w sposób należyty uzasadnił swoje wnioski (tj. w szczególności przedstawił tok swego rozumowania w sposób poddający się kontroli pod względem logiki), a konkluzje opinii są konkretne i przekonujące oraz wynikają z przeprowadzonych przez biegłego czynności (np. badań) oraz toku rozumowania, to brak jest podstaw do uznania takiej opinii za

nieprzydatną dla rozstrzygnięcia sprawy i przeprowadzania na podstawie art. 286 k.p.c. dodatkowego dowodu z opinii innych biegłych lub uzupełniającej opinii przez tego samego biegłego tylko z tej przyczyny, że strona postępowania nie zgadza się z treścią opinii. **Celem powołania dowodu z opinii niezależnego biegłego jest bowiem uzyskanie przez sąd obiektywnej oceny stanu zdrowia ubezpieczonego, po skonfrontowaniu jego subiektywnych odczuć i opinii lekarzy leczących lub lekarzy orzeczników ZUS (bądź też członków komisji lekarskiej ZUS) z wynikami badań diagnostycznych oraz wynikami badania przedmiotowego.** Natomiast apelujący nie wykazał, aby powołani w niniejszej sprawie biegli lekarze popełnili błąd logiczny w przeprowadzonym rozumowaniu, czy też pominęli dane wynikające z dokumentacji medycznej, z uwagi na co brak jest podstaw do podważenia wartości i przydatności wydanych opinii do oparcia na nich rozstrzygnięcia przez sąd.

Biorąc pod uwagę powyższe, również w ocenie Sądu Apelacyjnego (ze względów opisanych powyżej) wydane opinie biegłych były przydatne do oparcia na nich rozstrzygnięcia, w szczególności poprzez przyjęcie zgodnie z łącznymi opiniami tych biegłych, że odwołujący nie jest, ani nie był przed dniem 31 marca 2011 r., jak i przed dniem 16 sierpnia 2012 r. (tj. w ciągu 18 miesięcy od daty ustania prawa do zasiłku dla bezrobotnych) niezdolny do pracy zarobkowej zgodnie z posiadanymi kwalifikacjami.

Na podstawie tak ustalonego stanu faktycznego, Sąd Apelacyjny podzielił również w całości ocenę prawną dokonaną przez Sąd Okręgowy.

Zgodnie bowiem z treścią przepisu art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 1440 ze zm.), zwanej dalej „ustawą”, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy – w przypadku, gdy niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat, to należy wykazać się posiadaniem co najmniej 5 lat okresów składkowych i nieskładkowych w 10 – leciu przed złożeniem wniosku albo powstaniem niezdolności,
3. **niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12 albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.**

Zgodnie zaś z treścią art. 61 ustawy, prawo do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, podlega przywróceniu, **jeżeli w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty ubezpieczony ponownie stał się niezdolny do pracy.**

Stosownie natomiast do treści art. 12 ust. 1 ustawy, osobą niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Przy czym zgodnie z art. 12 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach, osobą całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, zaś zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o emeryturach i rentach osobą częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji (przy czym przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy oraz rokowania co do odzyskania zdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, a także możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne - art. 13 ust. 1 ustawy).

Z powyższych przepisów wynika zatem, iż niezdolność do pracy osoby ubezpieczonej nie jest jedynym warunkiem otrzymania renty z tytułu niezdolności, lecz konieczne jest również łączne spełnienie przez nią pozostałych warunków określanych w art. 57 lub art. 61 ustawy. Jak słusznie wskazał Sąd I instancji, w szczególności warunkiem takim jest **spełnienie określonych w tych przepisach warunków związanych z ubezpieczeniem** – tj. przesłanką przyznania prawa do renty jest zgodnie z art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy powstanie niezdolności do pracy w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-4, 5 lit. a, pkt 6 i 12 albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów, zaś przesłanką przywrócenia prawa do renty, które ustało z powodu ustąpienia niezdolności do pracy, jest zgodnie z art. 61 ustawy ponowne stanie się niezdolnym do pracy w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty.

W niniejszej zaś sprawie, z uwagi na fakt, iż z prawidłowych ustaleń Sądu Okręgowego wynika, że Z. Ż. poprzednie świadczenie rentowe pobierał do dnia 30 września 2009 r., zaś okresie od 17 lutego 2010 r. do 16 lutego 2011 r. korzystał z zasiłku dla bezrobotnych, to aby spełnić warunki do uzyskania prawa do renty, musiałby wykazać w myśl przepisu art. 61 ustawy ponowne powstanie niezdolności do pracy **przed dniem 31 marca 2011 r.** (tj. w ciągu 18 miesięcy od ustania prawa do renty, co nastąpiło w dniu 30 września 2009 r.) **lub** w myśl przepisu art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy powstanie niezdolności do pracy **przed dniem 16 sierpnia 2012 r.** (tj. w ciągu 18 miesięcy od ustania okresu korzystania z zasiłku dla bezrobotnych, co nastąpiło w dniu 16 lutego 2011 r.). Jednakże biorąc pod uwagę, że z opinii biegłych sądowych przeprowadzonych w niniejszej sprawie wynika, że odwołujący **nie był niezdolny do pracy ani przed dniem 31 marca 2011 r., ani przed dniem 16 sierpnia 2012 r.,** ani po tej dacie, brak jest podstaw do przyznania Z. Ż. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na podstawie art. 57 ust. 1 ustawy lub jej przywrócenia na podstawie art. 61 ustawy, albowiem wnioskodawca nie spełnił przesłanki przyznania mu prawa do renty określonej w tychże przepisach.

Z uwagi na powyższe zarzut nieuwzględnienia argumentów wnioskodawcy zawartych w odwołaniu należało uznać za chybiony.

W końcu wskazać należy, że zgodnie z art. 14 ust. 1 ustawy lekarz orzecznik ZUS dokonuje jedynie oceny niezdolności do pracy, jej stopnia oraz ustalenia daty powstania niezdolności do pracy, trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do pracy, związku przyczynowego niezdolności do pracy lub śmierci z określonymi okolicznościami, trwałości lub przewidywanego okresu niezdolności do samodzielnej egzystencji oraz celowości przekwalifikowania zawodowego, a więc jedynie jednego z warunków otrzymania renty z tytułu niezdolności określanych w art. 57 i art. 61 ustawy. Zgodnie zaś z art. 14 ust. 3 ustawy, orzeczenie lekarza orzecznika, od którego nie wniesiono sprzeciwu lub co do którego nie zgłoszono zarzutu wadliwości, albo orzeczenie komisji lekarskiej, stanowi dla organu rentowego podstawę do wydania decyzji w sprawie świadczeń przewidzianych w ustawie, do których prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy oraz niezdolności do samodzielnej egzystencji. Następnie na podstawie takiego orzeczenia i po zbadaniu pozostałych wymaganych przesłanek do nabycia prawa do świadczenia (którymi w niniejszej sprawie było m.in. powstanie niezdolności do pracy w określonym czasie, określonym w przepisach art. 57 ust 1 pkt 3 i art. 61 ustawy), organ rentowy zgodnie z art. 118 ust. 1 i 2 ustawy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, z uwzględnieniem ust. 2 i 3 oraz art. 120 ustawy i dopiero jeżeli w drodze decyzji zostało ustalone prawo do świadczenia oraz jego wysokość, organ rentowy dokonuje wypłaty świadczenia. Zatem w przypadku wnioskodawcy podstawą wypłaty świadczenia w postaci renty z tytułu niezdolności do pracy mogła być dopiero decyzja organu rentowego, przyznająca mu lub przywracająca prawo do tego świadczenia, wydana w oparciu o orzeczenie lekarza orzecznika ZUS, stwierdzające niezdolność do pracy (w sytuacji gdy nie wniesiono od niego sprzeciwu lub co do którego nie zgłoszono zarzutu wadliwości) oraz po stwierdzeniu spełniania przez wnioskodawcę pozostałych wymaganych przesłanek do nabycia (przywrócenia) prawa do świadczenia, a nie samo tylko pozytywne orzeczenie lekarza orzecznika ZUS, stwierdzające niezdolność do pracy. Zgodnie z wymaganiami 328 § 2 k.p.c. uzasadnienie wyroku winno zawierać wskazanie podstawy faktycznej rozstrzygnięcia, a mianowicie: ustalenie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz wyjaśnienie podstawy prawnej wyroku z przytoczeniem przepisów prawa. Uzasadnienie zaskarżonego wyroku

Sądu Okręgowego wszystkie te elementy, wymagane przez ustawodawcę, zawiera. Jednocześnie zauważyć należy, iż przepis powyższy nie wymaga od sądu wyrażania szczegółowego stanowiska odnośnie wszystkich poglądów prezentowanych przez stronę, jeżeli nie mają one istotnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Obraza art. 328 § 2 k.p.c. może być skutecznym zarzutem apelacji tylko wtedy, gdy uzasadnienie zaskarżonego wyroku nie posiada wszystkich koniecznych elementów, bądź zawiera braki w zakresie poczynionych ustaleń faktycznych i oceny prawnej tak znaczne, że sfera motywacyjna orzeczenia pozostaje nieujawniona, bądź ujawniona w sposób uniemożliwiający poddanie jej ocenie instancyjnej (por. wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 marca 2006 roku, II PK 210/08, OSNP 2010/19-20/233, wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 20 listopada 2012r., I ACa 599/12, LEX nr 1238241). W niniejszej sprawie taki przypadek nie ma miejsca. Pisemne motywy zaskarżonego orzeczenia spełniają wymogi powołanego przepisu - zawierają zarówno ustalenia faktyczne, jak i ocenę materiału dowodowego oraz rozważania prawne, a także odniesienie się do poglądów prezentowanych przez odwołującego, mających istotne znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy - w szczególności Sąd Okręgowy wyjaśnił obszernie, dlaczego nie możliwe jest przyznanie lub przywrócenia odwołującemu prawa do renty z tytuł niezdolności do pracy biorąc pod uwagę warunki związane z ubezpieczeniem (str. 8-10 uzasadnienia). Z uwagi na powyższe zarzut nieodpowiedzenia odwołującemu na pytanie zawarte w odwołaniu o niewypłacenie powodowi pieniędzy za okres od 30 czerwca 2013 r. (tj. daty złożenia wniosku) pomimo przyznania ich przez Lekarza Orzecznika ZUS okazał się całkowicie chybiony.

Reasumując, w ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd Okręgowy słusznie uznał zaskarżoną decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w P. za prawidłową i oddalił odwołanie Z. Ż. od tej decyzji.

Kierując się powyższymi względami, apelację należało uznać za bezzasadną i na podstawie art. 385 k.p.c. oddalić, co uczynił Sąd Apelacyjny w sentencji wydanego wyroku.

SSA Marta Sawińska	SSA Jolanta Cierpiał	SSA Ewa Cyran
--------------------	----------------------	---------------